

૦૧) જ્યારે આપ દુઆ માગતા તો તેનો પ્રારંભ અલ્લાહનાં સર્વશ્રેષ્ઠ વખાણ અને ગુણગાનથી કરતા.

આ સંબંધમાં આપે આ મુજબ ફરમાવ્યું છે.

બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ માટે જ છે કે જે એવો પહેલો છે કે જેના પહેલાં બીજો કોઈ પહેલો ન હતો અને એવો અંતિમ છે કે જેના પછી કોઈ અંતિમ નહીં હોય. એ ખુદા કે જેને જોવા માટે આંખો અશક્તિમાન છે અને જેની વિશિષ્ટતાનું વર્ણન તેમજ સ્તુતિ કરવા માટે ગુણગાન ગાનારાઓની બુદ્ધિ અસમર્થ છે.

તેણે પોતાની કુદરતથી કાઈનાતનું સર્જન કર્યું અને પોતાની અનાદિકાળની ઈચ્છાથી, જેવી ઈચ્છા કરી એવું સર્જન કર્યું પછી તેમને પોતાના ઈરાદાના માર્ગે ચલાવ્યાં અને પોતાના પ્રેમના પથ પર વિકસાવ્યાં. તેણે જે સરહદો તરફ તેમને આગળ વધાર્યાં છે તેનાથી પીછેહઠ કરવી અને જેમને તેણે પાછળ રાખ્યાં છે તેમનું આગળ વધવું તેમના અંકુશ અને અધિકારથી પર છે. તેણે દરેક રૂહ માટે સ્વસર્જિત રોઝીમાંથી નિયમ અને પ્રગટ રોઝી નિર્ધારિત કરી દીધી છે. જેને તેણે (રોઝી) વધારે આપી છે તેમાં કોઈ ઘટાડો કરી શકતો નથી અને જેને તેણે ઓછી (રોઝી) આપી છે તેમાં કોઈ વધારો કરી શકતો નથી. પછી તેણે (રૂહની) જિંદગીનો એક સમયગાળો નિર્ધારિત કરી દીધો અને એક નિયમ મુદત પણ તેના માટે નક્કી કરી દીધી છે જે મુદત તરફ તે પોતાની જિંદગીના દિવસો દ્વારા આગળ ધપતો હોય છે અને જિંદગીના સમયગાળાના વર્ષો દ્વારા તેની નજીકને નજીક જતો હોય છે એટલે સુધી કે તે જિંદગીના અંત સુધી પહોંચી જાય છે. અને તે પોતાની ઉંમરનો હિસાબ પૂર્ણ કરી લે છે તો અલ્લાહ તે રૂહને કબ્જ કર્યા પછી પોતાના અસીમ સવાબ સુધી કે જે તરફ તેને બોલાવ્યો હતો અથવા તો ભયંકર અઝાબ તરફ કે જેનું અગાઉથી વર્ણન કરવામાં આવ્યું હતું, ત્યાં સુધી પહોંચાડી દે છે જેથી તે પોતાના અદલના આધારે દુષ્ટ લોકોને તેમના ખરાબ કર્મોની સજા આપે અને નેક માણસોને તેમની

નેકીનો સારો બદલો આપે.

તેનાં સઘળાં નામ પાક છે અને તેની નેઅમતોનો સિલસિલો અવિરત છે. તે જે કંઈ કરે છે તેની પુછપરછ થઈ શકત નથી (પરંતુ હા,) લોકોનાં કાર્યોની તો દરેક રીતે પુછપરછ કરવામાં આવશે.

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ માટે છે કે જો તે પોતાના બંદાઓને હમ્દ અને શુક્રની માઅરેફતથી વંચિત રાખત તો એ લગાતાર બક્ષિસો પર કે જે તેણે અર્પણ કરી છે અને તે ઉપરાઉપરી નેઅમતો પર કે જે તેણે વિપુલતાપૂર્વક અર્પણ કરી છે તે નેઅમતોમાં ફેરફાર તો કરત પરંતુ તેની પ્રશંસા ન કરત વળી તેની રોઝીમાં નિશ્ચિંતતાપૂર્વક જીવન નિર્વાહ તો કરત પરંતુ તેનો આભાર પ્રદર્શિત ન કરત અને જો એવું ન કરત તો માણસાઈની સીમાઓમાંથી બહાર નીકળીને ચોપગાં પ્રાણીઓની કક્ષામાં આવી જત કેમકે તેણે પોતાની અટલ કિતાબ કુરઆનમાં ઉલ્લેખ કર્યો છે કે તેઓ તો માત્ર પશુઓ જેવા જ છે પરંતુ તેનાથી વધીને ખરાબ, સન્માર્ગથી ભટકેલા છે.

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ માટે છે કે તેણે અમને તેની ઝાતની ઓળખાણ કરાવી અને અમને હમ્દ અને શુક્રની પધ્ધતિ સમજાવી અને તેણે પોતાની પરવરદિગારી દ્વારા અમારા માટે જ્ઞાન અને માહિતીનાં દ્વારા ખોલી દીધાં અને પોતાની તૌહીદમાં ચેતવણી અને એખલાસનું અમને માર્ગદર્શન આપ્યું અને અમારા કાર્યોમાં શિર્ક અને દુરાચારીથી અમને બચાવ્યા. અમે તેની એવી પ્રશંસા કરીએ છીએ કે જેના દ્વારા અમે પણ તેના સર્જનોમાંથી જે ગુણગાન ગાનારાઓ છે તેમની માફક જીવન વ્યતીત કરીએ અને તેની પ્રસન્નતા અને પુરસ્કાર મેળવવા તરફ જતા લોકોમાં અગ્રતાક્રમ પ્રાપ્ત કરીએ. એવી પ્રશંસા કે જેના કારણે અમારા માટે બરઝખના અંધકારો દૂર થઈ જાય અને અમારા માટે ક્યામતના માર્ગોને તે સરળ બનાવી દે અને હશ્રના જાહેર મેળાવડામાં અમારી ઈજ્જતને બુલંદ કરી દે એ દિવસે કે જ્યારે દરેકને પોતાના કર્મોનો બદલો આપવામાં આવશે અને

તેમના ઉપર કોઈ પણ પ્રકારનો અત્યાચાર નહીં કરવામાં આવે. એ દિવસે ન તો કોઈ મિત્ર કોઈના કામમાં આવશે કે ન તો તેની મદદ કરવામાં આવશે.

એવી પ્રશંસા કે જે એક લેખિત કિતાબમાં છે, જેની નિકટવર્તી ફરિશ્તાઓ દેખભાળ રાખે છે, અમારા તરફથી બેહિશ્તે બરીના ઉચ્ચતમ દરજ્જાઓ સુધી બુલંદ હોય. એવી પ્રશંસા કે જેનાથી અમારી આંખોમાં ઠંડક થાય જ્યારે કે પ્રત્યેક આંખ આશ્ચર્ય અને ભયને કારણે ફાટેલી જ રહી જશે અને અમારા ચહેરા પ્રકાશિત અને ચમકતા થઈ જાય જ્યારે કે બીજા બધાંના ચહેરા શ્યામવાર્ણ થઈ ગયેલા હશે. એવી પ્રશંસા કે જેના દ્વારા અલ્લાહ તઆલાની દર્દનાક યાતનાઓવાળી તે આગથી છુટકારો મેળવીને તેની રહેમતની નજીક આવી જઈએ. એવી પ્રશંસા કે જેના દ્વારા અમે તેના નિકટવર્તી ફરિશ્તાઓ સાથે ખભે ખભા મિલાવીને આગળ વધીએ અને એવી શાશ્વત મંઝિલે અને સન્માનનીય ઉચ્ચ સ્થાને પહોંચી જઈએ કે જેમાં કોઈ પરિવર્તન કે પતન નથી અને તેના મોકલેલા પયગમ્બરોની સાથે એક જ સ્થળે હોઈએ.

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ માટે છે કે જેણે સર્જનની અને સૃષ્ટિની બધી જ વિશેષતાઓ અમારા માટે પસંદ કરી દીધી અને પાક અને પવિત્ર રોઝીનો સિલસિલો અમારા માટે ચાલુ કર્યો અને અમને વર્યસ્વ અને અધિકાર આપીને સમગ્ર સૃષ્ટિ પર ઉચ્ચતા અર્પણ કરી તેથી તો સમસ્ત કાઈનાત તેની કુદરતથી અમારી આજ્ઞાને આધીન છે અને તેની શક્તિ અને ઉચ્ચતાને કારણે અમારું આજ્ઞાપાલન કરવા માટે તત્પર છે.

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ તઆલા માટે છે કે જેણે તેના પોતાના સિવાય અમને કોઈના મોહતાજ ન રાખ્યા (આવી ઈચ્છાઓ અને અભિલાષાઓ હોવા છતાં) તેની હમ્દ દ્વારા જવાબદારીને પૂર્ણ કરનાર અમે કેવી રીતે બની શકીએ ? અને તેનો પૂરેપૂરો આભાર વ્યક્ત કરી શકીએ ખરા ? ના. કદાપિ તેનો આભાર વ્યક્ત થઈ શકે તેમ નથી. સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ માટે છે કે જેણે અમારા (શરીર)માં પ્રસરણ પામતા અને

સંકોચાતા અવયવોની વ્યવસ્થા ગોઠવી અને અમને જીવનના સુખચેત્રી સૌભાગ્યશાળી બનાવ્યા અને કાર્ય તેમજ કુશળતા માટેના અવયવો અમને આપ્યા અને પાક અને પવિત્ર રોઝીથી અમારો ઉછેર કર્યો અને તેણે પોતાના ફઝલ અને કરમ દ્વારા અમને બેફિકર બનાવી દીધા અને તેની કૃપા અને ઉપકારથી અમને (નેઅમતોની) પૂંજ ભેટ ધરી. પછી તેણે પોતાના આદેશોનું અનુસરણ કરવાનો હુકમ આપ્યો જેથી તે અમને તેના આજ્ઞાપાલનમાં અજમાવી જુએ અને ધર્મની મનાઈ કરેલી બાબતો આચરવાની મનાઈ ફરમાવી જેથી તે અમારા શુક્રને તપાસી જુએ. પરંતુ અમે તો તેણે આજ્ઞા આપેલા માર્ગથી અવળે માર્ગે ચઢી ગયા અને તેણે મનાઈ કરેલી બાબતો આચરવા લાગ્યા છતાં પણ તેણે અમને અઝાબ આપવામાં ઉતાવળ ન કરી અને સજા આપવામાં શીઘ્રતાથી કામ ન લીધું એનાથી ઉલ્ટુ તેણે અમારી સાથે પોતાની કૃપા અને રહેમત દ્વારા અમારી સાથે નમ્રતાપૂર્વકનો વ્યવહાર કર્યો અને તેની નમ્રતા અને દયાને કારણે અમે એવાં કાર્યો કરતાં અટકીએ તેની તે રાહ જોતો રહ્યો.

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહ માટે છે કે જેણે અમને તૌબાનો માર્ગ બતાવ્યો કે જેને અમે માત્ર તેના ફઝલ અને કરમને કારણે જ પ્રાપ્ત કર્યા છે તો અમે તેના પુરસ્કરોમાંથી જો તૌબા સિવાયની બીજી કોઈ નેઅમતને ગણતરીમાં ન લઈએ તો અમારા હકમાં આ તૌબા જ તેનું ઉમદા ઈનામ, મહાન ઉપકાર અને મહાન ફઝલ છે. એટલા માટે કે અમારા પહેલાં લોકો માટે તૌબાની બાબતમાં તેનો એવો કાયદો ન હતો. જે બાબતો સહન કરવાની અમારામાં તાકાત નથી તેને અમારાથી દૂર ખસેડી લીધી અને અમારા ગજા ઉપરાંતની કોઈ જવાબદારી અમારા ઉપર ન રાખી. તેણે તો અમને માત્ર સરળ અને સહેલી બાબતોની જ તકલીફ આપી છે અને અમારામાંથી એ જ નાશ પામનારો છે કે જેણે તેની ઈચ્છા વિરુદ્ધ પોતાના વિનાશની વ્યવસ્થા કરી અને એ જ ભાગ્યશાળી છે કે જેણે તેની તરફ ધ્યાન અને અભિરૂચિ રાખી.

અલ્લાહ માટે જ સઘળી પ્રશંસા અને ગુણગાન છે. એવી પ્રત્યેક પ્રશંસા કે જે તેના નિકટવર્તી ફરિશ્તાઓ, સૌથી સર્વશ્રેષ્ઠ સર્જનો અને પસંદગીપાત્ર પ્રશંસકો તેની પ્રશંસા કરતાં રહે છે, એવાં ગુણગાન કે જે અન્યના ગુણગાનો કરતાં ચઢિયાતાં હોય જેવી રીતે કે અમારો પાલનહાર પોતાનાં બધાં જ સર્જનો કરતાં ચઢિયાતો છે. વળી પ્રશંસા અને વખાણ એના માટે તેની પ્રત્યેક નેઅમતના બદલામાં કે જે તેણે અમને અને સઘળા ભૂતપૂર્વ તેમજ પ્રવર્તમાન બંદાઓને આપેલી છે. એ સઘળી વસ્તુઓની ગણતરી મુજબ કે જેમના ઉપર તેનું ઈલ્મ છવાયેલું છે અને પ્રત્યેક નેઅમતની સરખામણીમાં બમાણું કે ચાર ગાણું કે જે ક્યામતના દિવસ સુધી શાશ્વત અને કાયમ રહેનાર હોય, એવી પ્રશંસા કે જેની કોઈ હદ ન હોય, જેની ગણતરીનો કોઈ હિસાબ ન હોય, જેની હદ અને અંત પહોંચની બહાર હોય અને જેની મુદત કદી સમાપ્ત થનાર ન હોય. એવી પ્રશંસા કે જે તેના આજ્ઞાપાલન અને પુરસ્કારનો વસીલો હોય, તેની પ્રસન્નતાનું કારણ હોય તેની માફીનું માધ્યમ હોય, જન્નતનો માર્ગ હોય, તેના અઝાબથી રક્ષણ કરનાર હોય. તેના ગઝબથી સુરક્ષિત કરનાર હોય, તેના આજ્ઞાપાલનમાં સહાયક હોય, તેના ગુનાહોથી રોકનાર હોય અને તેના હક્કો અને વાજિબ બાબતોને અદા કરવામાં મદદગાર હોય. એવી પ્રશંસા કે જેના દ્વારા અમે તેના નસીબવંતા મિત્રોમાં શામેલ થઈને સૌભાગ્યશાળી બનીએ, અમારો સમાવેશ એવા શહીદોમાં થાય કે જે તેના દુશ્મનોની તલવારોથી શહીદ થયા હોય. નિઃશંકપણે તે અધિકૃત સ્વામી અને પ્રશંસાને પાત્ર છે. ★